UNIE VAN WATERSCHAPPEN

BEZOEKADRES
Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES
Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Aan
de minister van Infrastructuur en Waterstaat
de heer V.P.G. Karremans
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

datum	ons kenmerk	contactpersoon
13 oktober 2026	127.705/IG	Wijnand Dekking
betreft	**uw kenmerk**	**e-mail**
Financiële knelpunten HWBP/hoogwaterveiligheid	-	wdekking@uvw.nl

bijlagen
2

Geachte minister Karremans,

Wij zien dat u op dit moment een grote uitdaging heeft op het terrein van de bekostiging van de natte en droge infrastructuur. En we begrijpen dat de huidige tekorten in het Deltafonds en het Mobiliteitsfonds u tot ingrijpende keuzes dwingen over waar het geld wel en waar niet aan wordt besteed. Wij steunen dat u in dat kader al meermalen heeft aangegeven dat waterveiligheid binnen het Deltafonds de hoogste prioriteit heeft. Dat neemt echter niet weg dat de waterschappen, vanuit hun verantwoordelijkheid voor het behouden van een waterveilig Nederland, momenteel ernstige zorgen hebben over twee ontwikkelingen die vanuit uw departement zijn geïnitieerd en die direct raken aan de financiering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) vanuit het Deltafonds. Het betreft:

1. het uitblijven van het nakomen door het Rijk van de afspraak om in de periode 2030 tot en met 2036 samen met de waterschappen € 2,5 miljard extra beschikbaar te stellen voor het HWBP, zodat het programma op koers blijft richting 2050;
2. de beperking door het ministerie van IenW van de mogelijkheid om middelen uit het Deltafonds beschikbaar te stellen op de momenten waarop deze volgens de uitvoering van het HWBP-programma noodzakelijk zijn.

Deze ontwikkelingen grijpen in op de fundamentele uitgangspunten waarop het HWBP is gebaseerd en hebben tot gevolg dat er bij de waterschappen momenteel veel onzekerheid en onduidelijkheid is over de vraag of zij op het moment dat zij grote uitgaven op het gebied van waterveiligheid gaan doen wel over financiering vanuit het Deltafonds zullen beschikken. Gevolg zal zijn dat er projecten zullen worden vertraagd, tijdelijk worden stilgelegd en dat beslissingen over het starten van nieuwe projecten worden uitgesteld. Productieverlies, hogere maatschappelijke kosten en verdere druk op de programmering zijn onvermijdelijke gevolgen, waardoor het realiseren van een waterveilig Nederland onder druk komt te staan.

Ter illustratie van de ernst van de huidige situatie zijn in bijlage 1 voorbeelden van projecten opgenomen die direct door de geschetste ontwikkelingen worden geraakt. Tevens zijn projecten opgesomd waarover de besturen van de betreffende waterschappen in het komende halfjaar besluiten over kredietvoorstellen nemen en waarvoor dus geldt dat er veel onzekerheid over financiering vanuit het Deltafonds is.

Bijlage 2 bij deze brief gaat uitgebreider op het voorgaande in en schetst daaraan voorafgaand de verantwoordelijkheidsverdeling en context waarbinnen de genoemde ontwikkelingen zich voordoen.

Indien voor de genoemde ontwikkelingen niet op korte termijn een passende oplossing wordt gevonden, heeft dit ingrijpende gevolgen voor de uitvoering van het HWBP en ontstaat een reëel risico dat het in de Waterwet vastgelegde doel om Nederland ook in 2050 waterveilig te houden niet wordt gehaald. De waterschappen achten dat onwenselijk en niet verantwoord, zeker niet op het moment dat de waterveiligheidsopgave goed op stoom is. Juist daarom vragen wij u op korte termijn de noodzakelijke duidelijkheid en (financiële) zekerheid te bieden, zodat de waterveiligheidsopgave waar wij samen met u verantwoordelijk voor zijn onverminderd kan worden voortgezet.

Vanuit hun verantwoordelijkheid voor waterveiligheid en het HWBP in het bijzonder hebben de waterschappen de benodigde aanvullende middelen beschikbaar door deze geïndexeerd op basis van prijspeil 2023 op te nemen in hun (meerjaren)begrotingen. Wij verwachten van het Rijk dezelfde bestuurlijke betrouwbaarheid en duidelijkheid, zodat de realisatie van de gezamenlijke waterveiligheidsopgave zonder vertraging kan worden voortgezet. Wat betreft de extra middelen voor het HWBP in de periode 2030-2036, waartoe wij ook het indexeren hiervan op basis van prijspeil 2023 rekenen, heeft u deze duidelijkheid gekoppeld aan de lopende prioritering van middelen binnen het Deltafonds. Wij hopen dat de aanstaande Kamerbrief over dit traject deze duidelijkheid geeft, waardoor helderheid wordt gegeven over de middelen waar het HWBP-programma voor de komende jaren vanuit kan gaan. Tegelijk is het goed te benadrukken dat dit een noodzakelijke maar geen voldoende voorwaarde is om het HWBP-programma op stoom te houden. Daarvoor is ook nodig dat er ruimte blijft om kasmiddelen over de jaren heen te schuiven. Wordt er ingegrepen in deze huidige flexibiliteit, dan zien de waterschappen zich niet langer in staat een (financieel) toereikend HWBP-programma vast te stellen en het HWBP op tijd af te ronden.

Tot slot constateren wij dat de wijze waarop het Rijk omgaat met de beschikbaarstelling van de aanvullende middelen voor de periode 2030 tot en met 2036 en met de discussie over het kasritme het vertrouwen van de waterschappen in de HWBP-alliantie onder druk zet. De ontwikkelingen raken dus niet alleen de financiële fundamenten van het programma, maar ook de basis van de samenwerking die noodzakelijk is om de gezamenlijke waterveiligheidsopgave succesvol te realiseren.

Gelet op de ernst van deze situatie verzoeken wij u op korte termijn met ons in overleg te treden. Daarbij zullen wij onze zorgen nader toelichten en bespreken wij graag met u op welke wijze we gezamenlijk de continuïteit, uitvoerbaarheid en voortgang van het HWBP kunnen waarborgen. Wij zien uit naar uw reactie op deze brief en ontvangen graag op korte termijn een uitnodiging voor overleg.

Hoogachtend,

Jeroen Haan
Voorzitter

Bijlage 1

Voorbeelden van lopende en aanstaande projecten die door de huidige knelpunten in de financiering van het HWBP worden geraakt

In deze bijlage zijn ter illustratie van de mogelijke impact van onvoldoende middelen van het Rijk voor het HWBP en het niet meer mogelijk zijn van kasschuiven in het Deltafonds projecten opgenomen die direct door deze ontwikkelingen worden geraakt. Het is goed hierbij te vermelden dat de selectie van de projecten puur is ontleend aan het huidige HWBP-programma en niet gebaseerd is op besluiten van waterschapsbesturen van welke aard ook over de betreffende projecten. Bij het opstellen van het overzicht heeft geen afstemming met de betreffende waterschappen en projecten plaatsgevonden.

Projecten op het programma

Op basis van de uitgangspunten (1) dat geen projecten stilgelegd zouden moeten worden die midden in de uitvoering zitten en (2) dat projecten waarvan de realisatiefase uitgesteld zou kunnen worden het meest illustratief zijn, zijn hieronder projecten vermeld waarvan de realisatiefase start in 2028 en die het tekort dat in 2029 zou ontstaan als inleg en uitgaven moeten matchen met € 100 mln. terugbrengen. Realisatiefasen zouden tot na 2034 moeten worden uitgesteld.

Beheerder	*Projectnaam*	*Lengte (km)*
Aa en Maas	Cuijk-Ravenstein I	
Aa en Maas	Cuijk – Ravenstein II	20,7
Brabantse Delta	Moerdijk - Drimmelen	8,8
Drents Overijsselse Delta	Veilige Vecht Dalfsen	21,1
Rijn en IJssel	Westervoort - Pannerdense Waard	8,7
Rijn en IJssel	Den Elterweg – Zutphen	4,7
Scheldestromen	Buitenhaven Vlissingen	1,5

Op basis van dezelfde uitgangspunten zijn hieronder projecten vermeld waarvan de realisatiefase start in 2028-2031 en die het tekort dat in 2029-2034 zou ontstaan als inleg en uitgaven moeten matchen naar € 0 mln. terugbrengen. Realisatiefasen zouden tot na 2034 moeten worden uitgesteld.

Beheerder	*Projectnaam*	*Lengte (km)*
Rijnland	IJsseldijk Gouda (VIJG) spoor 4	1,2
Schieland en de Krimpenerwaard	Kijk 2.0	0,8
Aa en Maas	Cuijk-Ravenstein I	
Aa en Maas	Cuijk-Ravenstein II	20,7
Aa en Maas	Lith – Bokhoven	23,5
Brabantse Delta	Moerdijk - Drimmelen	8,8
Brabantse Delta	Geertruidenberg Noord Dombosch	3,4
Drents Overijsselse Delta	Zwolle-Olst III	11,0
Drents Overijsselse Delta	Mastenbroek IJssel	9,7
Drents Overijsselse Delta	Veilige Vecht Dalfsen	21,1
Drents Overijsselse Delta	Veilige Vecht Zwolle	8,7

Beheerder	*Projectnaam*	*Lengte (km)*
Fryslan	Dijk- en duin Schiermonnikoog	6,8
Hollandse Delta	Geervliet Hekelingen	5,5
Hunze en Aa's	Dollarddijk	15,2
Hunze en Aa's	Groote Polder	1,9
Limburg	Lob van Gennep	12,2
Rijn en IJssel	Westervoort - Pannerdense Waard	8,7
Rijn en IJssel	Den Elterweg – Zutphen	4,7
Rijn en IJssel	Tolkamer - Pannerdense Waard	9,2
Rijn en IJssel	Doesburg Rha	17,7
Rivierenland	Elden-Heteren	5,0
Rivierenland	Sterreschans – Huissen	8,0
Rivierenland	Sprok-Sterreschans	13,4
Rivierenland	Weurt - Deest	8,8
Rivierenland	Deest - Boven Leeuwen	9,8
Scheldestromen	Buitenhaven Vlissingen	1,5
Scheldestromen	Zak van Zuid-Beveland	15,9
Scheldestromen	Sloehaven – Vlissingen	5,4
Zuiderzeeland	Ketelmeerdijk – Vossemeerdijk	17,5
Zuiderzeeland	Oostvaardersdijk	1,1

<u>Projecten waarover de besturen van de betreffende waterschappen in het komende halfjaar besluiten over kredietvoorstellen nemen en waarvoor derhalve geldt dat er veel onzekerheid over financiering van-uit het Deltafonds is.</u>

Beheerder	*Projectnaam*	*Lengte (km)*
De Stichtse Rijnlanden	Salmsteke Schoonhoven	5,1
De Stichtse Rijnlanden	Jaarsveld-Klaphek	4,3
Brabantse Delta	Moerdijk – Drimmelen	8,8
Brabantse Delta	Willemstad - Noordschans	6,9
Drents Overijsselse Delta	Mastenbroek IJssel	9,7
Drents Overijsselse Delta	Veilige Vecht Dalfsen	21,1
Fryslan	KLM Ternaard - Peazens - Moddergat	11,5
Fryslan	Harlingen	4,6
Hunze en Aa’s	Dollarddijk	15,2
Rijn en IJssel	Westervoort - Pannerdense Waard	8,7
Rivierenland	Streefkerk Ameide Fort Everdingen	10,6
Limburg	Thorn (19H)	4,3
Limburg	Well (19K)	3,0
Limburg	Baarlo (19M)	2,7
Limburg	Uitwisselingsbijdrage Vierwaarden	

Bijlage 2

Toelichting zorgen waterschappen over ontwikkelingen bij het Rijk m.b.t. de financiering van het HWBP

1. Verantwoordelijkheden en context

Als minister van Infrastructuur en Waterstaat bent u in Nederland systeemverantwoordelijk voor het waterbeheer en daarmee voor de waterveiligheid. Als beheerder van de primaire waterkeringen in hun beheergebieden zijn de waterschappen medeverantwoordelijk voor deze waterveiligheid. Voor de versterking van primaire waterkeringen die niet aan de wettelijke normen voldoen, zijn het Rijk en de waterschappen binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) gelijkwaardige alliantiepartners. Het HWBP wordt aangestuurd door een programmabestuur waarin zowel de waterschappen als het Rijk bestuurlijk zijn vertegenwoordigd.

Het HWBP is gericht op het realiseren van het in de Waterwet vastgelegde doel dat Nederland ook in 2050 aan de geldende normen voor waterveiligheid voldoet. Op grond van de Waterwet wordt het programma door het Rijk en de waterschappen gezamenlijk gefinancierd, ieder voor 50 procent. Met de hernieuwde Bestuurlijke Afspraken HWBP, waarmee het Rijk en de waterschappen in december 2025 hebben ingestemd, is gezamenlijk gekozen voor een stabieler, doelmatiger en beter uitvoerbaar programma. Deze afspraken zijn noodzakelijk om de voortgang van de dijkversterkingsopgave te waarborgen en de waterveiligheid van Nederland ook op de lange termijn te kunnen garanderen.

De afgelopen jaren is binnen het samenwerkingsverband constructief gewerkt aan een zogenoemde Best for Program-programmering. Daarbij wordt vanuit het gezamenlijke belang bepaald welke projecten op welk moment het best kunnen worden uitgevoerd en hoe het beschikbare budget zo doelmatig mogelijk kan worden ingezet. Tot enige jaren terug was de tendens dat projecten te weinig tempo maakten en de HWBP-productie niet voldoende was. Door de gezamenlijke inzet van waterschappen en Rijk is het gelukt om veel projecten en daarmee veel meer kilometers veilige dijken in voorbereiding en uitvoering te krijgen. Waterschappen hebben de financiële middelen vrijgemaakt en eveneens afspraken gemaakt met omgeving en projectpartners. Het beschikbare budget is volledig toegewezen aan dijkversterkingsprojecten. Alle betrokken partijen werken daarbij vanuit hetzelfde doel: ook in 2050 nog een waterveilig Nederland.

2. Eerste zorg waterschappen: het nog niet nakomen door het Rijk van de afspraak over extra middelen 2030-2036

In 2023 hebben het Rijk en de waterschappen gezamenlijk vastgesteld dat de beschikbare middelen in het Deltafonds in de periode 2030 tot en met 2036 ontoereikend zijn om het in de Waterwet vastgelegde einddoel van het HWBP te realiseren. Naar aanleiding daarvan is afgesproken dat beide partijen zich gezamenlijk zullen inspannen om € 2,5 miljard aan aanvullende middelen beschikbaar te krijgen. Uitgaande van de afgesproken 50-50-financieringsverhouding betekent dit een aanvullende bijdrage van € 1,25 miljard voor zowel het Rijk als de waterschappen.

De waterschappen hebben hun aandeel reeds geleverd. In december 2024 hebben zij de benodigde middelen bestuurlijk toegezegd. In 2025 zijn deze middelen volledig verwerkt in de meerjarenbegrotingen van de waterschappen en bovendien geïndexeerd vanaf prijspeil 2023.

De waterschappen constateren dat het Rijk op dit moment nog niet aan de gemaakte financiële afspraak voldoet en bovendien achterblijft bij de indexering van de afgesproken aanvullende middelen. Wij baseren dit op het volgende:

a. Van de extra bijdrage van het Rijk is vooralsnog € 1 miljard slechts als reservering opgenomen in het Deltafonds. Deze middelen zijn nog niet daadwerkelijk beschikbaar gesteld voor het HWBP.
b. De eerste tranche van deze gereserveerde middelen is voorzien vanaf 2031. Hierdoor ontstaat naar de huidige inzichten in 2030 geen evenwichtige 50-50-financiering. De waterschappen stellen in dat jaar wel aanvullende middelen beschikbaar, terwijl een vergelijkbare bijdrage van het Rijk ontbreekt.
c. De resterende € 250 miljoen is nog niet door het Rijk beschikbaar gesteld en ook nog niet gereserveerd. Voor de € 250 miljoen in begrotingsstukken wordt genoemd, wordt dit bedrag gekoppeld aan het jaar 2036. Dit betekent dat ook in de periode 2031 tot en met 2036 geen sprake zal zijn van een gelijkwaardige financieringsverdeling tussen Rijk en waterschappen.
d. De op de Rijksbegroting opgenomen reservering van € 1 miljard is gebaseerd op prijspeil 2026. Een indexatie naar prijspeil 2023 heeft vooralsnog niet plaatsgevonden. Hierdoor neemt het verschil met de oorspronkelijk afgesproken bijdrage van € 2,5 miljard, geïndexeerd vanaf prijspeil 2023, verder toe. Hoe langer indexering uitblijft, hoe groter dit tekort zal worden.[1]

De waterschappen constateren ook dat in dit dossier inmiddels ruim anderhalf jaar geen zichtbare voortgang is geboekt. Daardoor bestaat nog steeds geen duidelijkheid of en hoe het Rijk zijn financiële verplichtingen zal nakomen. Dit leidt tot toenemende onzekerheid over de financiering van het HWBP en zet de overeengekomen 50-50-financiering onder druk.

Wij verzoeken u daarom met nadruk om op zeer korte termijn duidelijkheid te verschaffen over de beschikbaarstelling van de volledige rijksbijdrage van € 1,25 miljard voor het HWBP in de periode 2030 tot en met 2036. Daarnaast verzoeken wij u inzicht te geven in de wijze waarop het tekort dat ontstaat door het uitblijven van indexering zal worden gecompenseerd. Het uitblijven van volledige en geïndexeerde financiering door het Rijk raakt niet alleen de financiële basis van het HWBP, maar brengt ook de voortgang van de dijkversterkingsopgave in gevaar. Daarmee komt uiteindelijk ook het gezamenlijke doel om Nederland in 2050 aan de wettelijke normen voor waterveiligheid te laten voldoen onder druk te staan.

3. Tweede zorg waterschappen: mogelijke ingrepen in het huidige kasritme van het Deltafonds

Nadat het Programmabestuur HWBP in het voorjaar van dit jaar de Kadernota voor het programma 2028-2039 had vastgesteld, heeft uw departement in juni jl. ambtelijk aangegeven dat zij vanwege de beperkte beschikbare middelen op het Deltafonds in de komende jaren zeer terughoudend zal zijn met het faciliteren van kasschuiven voor het HWBP. Dit zou betekenen dat het niet langer, of slechts zeer beperkt, mogelijk zal zijn middelen naar voren te halen. Daarmee zouden de financiële uitgangspunten waarop de programmering van het HWBP de afgelopen jaren is gebaseerd wezenlijk veranderen. Tot op heden is immers geanticipeerd op het naar voren halen van middelen om voldoende uitvoeringscapaciteit te realiseren en daarmee het doel van een waterveilig Nederland in 2050 te behalen. We lichten dit in het vervolg nader toe.

[1] Als indicatie: zonder indexatie voor 2024, 2025 en 2026 bedraagt dit verschil ca. 240 miljoen van Rijk en waterschappen samen.

Huidige werkwijze
Bij het opstellen van het landelijke programma van het HWBP wordt uitgegaan van het totale budget dat door de jaarlijkse bijdragen van het Rijk en de waterschappen beschikbaar is voor de twaalf jaar die het HWBP-programma bestrijkt. De verdeling van deze middelen over de verschillende jaren is daarbij primair gebaseerd op urgentie: welke dijkversterkingsprojecten moeten, gelet op de waterveiligheidsopgave, als eerste worden uitgevoerd?
Het gevolg hiervan is dat het programma een wisselend uitgavenpatroon kent. Met zogenoemde kasschuiven kon het Rijk eventuele tekorten in bepaalde jaren opvangen door middelen uit toekomstige jaren naar voren te halen. Hierdoor kon in de eerste programmajaren meer worden uitgegeven dan op basis van de jaarlijkse inleg beschikbaar was, zodat op basis van urgentie geprogrammeerde projecten tijdig konden worden uitgevoerd. In latere jaren werd minder uitgegeven, waardoor het totale uitgavenniveau over de twaalfjarige programmaperiode in evenwicht bleef met de beschikbare middelen. Voor de inzet van kasschuiven maakte het Rijk steeds het voorbehoud van voldoende financiële ruimte binnen het Deltafonds, maar het HWBP is tot op heden gefaciliteerd met kasschuiven. Dit mechanisme heeft daarmee de thans geplande hoge productie van de het programma mede ingeregeld. Het is daarbij van belang te realiseren dat deze ingeplande productie niet vrijblijvend van aard is. Waterschappen hebben hierop hun organisaties ingericht, afspraken gemaakt met partners en de omgeving, zijn verplichtingen aangegaan en hebben middelen vrijgemaakt in hun begrotingen.

Consequenties van het bevriezen van het kasritme
Wanneer er geen kasschuiven binnen het Deltafonds meer mogelijk zijn of deze mogelijkheid wordt beperkt, ontstaat vanaf 2029 een aanzienlijke mismatch tussen de middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het programma en de middelen die op grond van het kasritme beschikbaar komen. Uitgaande van de huidige programmering en zonder kasschuiven loopt het tekort in de periode 2029 tot en met 2034 op tot circa € 1 miljard. Gevolg hiervan is dat projecten die momenteel, samen met omgevingspartners, in voorbereiding of uitvoering zijn, worden geraakt doordat daarvoor op het moment dat middelen nodig zijn deze onvoldoende vanuit het Deltafonds beschikbaar zijn. De gevolgen daarvan zijn verstrekkend. Projecten zullen worden vertraagd, hergeprioriteerd of worden mogelijk tijdelijk stilgelegd. Daarmee komt niet alleen de voortgang van individuele dijkversterkingsprojecten onder druk te staan, maar wordt ook inbreuk gedaan op de uitvoeringskracht die de afgelopen jaren gezamenlijk door het Rijk en de waterschappen is opgebouwd.

Reactie van de waterschappen
De mogelijke beperking van het kasritme in het Deltafonds leidt bij de waterschappen tot ernstige bestuurlijke zorgen over de uitvoerbaarheid van het HWBP, de voortgang van individuele projecten en de haalbaarheid van de wettelijke doelstelling om Nederland in 2050 aan de geldende normen voor waterveiligheid te laten voldoen. Daarbij achten de waterschappen het niet aanvaardbaar dat sinds de eerste signalen over mogelijke beperkingen nog altijd geen duidelijkheid bestaat over de financiële kaders die vanaf welk moment voor het Deltafonds en daarmee voor de programmering van het HWBP zullen gelden. Daarnaast worden vanuit het ministerie uiteenlopende signalen afgegeven, variërend van zeer strikte kaders tot signalen dat de uiteindelijke gevolgen beperkt zullen zijn. Hierdoor ontbreekt de bestuurlijke en financiële duidelijkheid die noodzakelijk is voor een verantwoorde uitvoering van de gezamenlijke waterveiligheidsopgave.
De gevolgen van deze onzekerheid zijn inmiddels concreet zichtbaar. De waterschappen hebben de huidige programmering reeds verwerkt in hun meerjarenbegrotingen en uitvoeringsprogramma's. Daarbij geldt dat de komende maanden bij diverse waterschappen kredietvoorstellen voor nieuwe dijkversterkingsprojecten aan de besturen worden voorgelegd. Door het ontbreken van duidelijkheid kan daarbij niet langer met voldoende zekerheid worden aangegeven wanneer middelen vanuit het HWBP beschikbaar zullen komen.
Wanneer de aangekondigde beperkingen daadwerkelijk worden doorgevoerd, worden waterschappen geconfronteerd met de keuze om projecten voor te financieren, te vertragen of tijdelijk stil te leggen.

Vertraging of stillegging leidt onvermijdelijk tot productieverlies, hogere maatschappelijke kosten en verdere druk op de programmering. Daarnaast zullen nog niet gestarte projecten verder naar achteren in de programmering moeten worden geschoven. Hierdoor vermindert de continue instroom van nieuwe projecten die noodzakelijk is om de doelstelling van het HWBP tijdig te realiseren. Door deze ontwikkelingen komt de haalbaarheid van de wettelijke doelstelling van een waterveilig Nederland in 2050 rechtstreeks onder druk te staan. Mede omdat jaarlijks circa 50 kilometer aan nieuwe dijkversterkingsprojecten aan de programmering moet worden toegevoegd om dit doel uit de Waterwet te kunnen bereiken.

4. **Standpunt waterschappen, waaronder over voorliggende ontwerp-programma 2028-2039**

Gegeven hun wettelijke verantwoordelijkheid voor de waterveiligheid van Nederland gaan de waterschappen er vooralsnog vanuit dat de uitvoering van het HWBP conform de bestaande afspraken wordt voortgezet. Een andere handelwijze achten wij op dit moment niet verantwoord. De huidige programmering is immers bestuurlijk vastgesteld en vormt de basis voor investeringsbesluiten, begrotingen en uitvoeringsplannen van de waterschappen.

Ten aanzien van het reeds voorbereide Best for Program ontwerp-programma 2028-2039, dat thans ter consultatie voorligt bij de waterschappen en uw ministerie, stellen de waterschappen zich nadrukkelijk op het standpunt dat dit programma conform voorstel dient te worden vastgesteld. Het programma is tot stand gekomen op basis van gezamenlijk vastgestelde uitgangspunten, bestuurlijke afspraken en een zorgvuldige afweging van urgentie, uitvoerbaarheid en doelbereik. Het nu aanpassen van deze programmering vanwege grotendeels nog onduidelijke financiële beperkingen achten de waterschappen bestuurlijk onverantwoord. Vaststelling van het voorgestelde programma biedt bovendien de noodzakelijke tijd om de gevolgen van een eventuele bevriezing van het kasritme zorgvuldig in beeld te brengen en gezamenlijk een breed scala aan oplossingsrichtingen te verkennen.

De huidige onduidelijkheid en onzekerheid over de financiële kaders maken dat de waterschappen op dit moment niet kunnen instemmen met een programmering die wordt gedicteerd door een aangescherpt kasritme. Indien op grond daarvan alsnog ingrijpende wijzigingen worden aangebracht in het programma dat nu ter consultatie voorligt, kunnen de waterschappen daarvoor geen bestuurlijke medeverantwoordelijkheid dragen.

5. **Gevolgen voor de effecten van de herijking en de samenwerking binnen het HWBP**

Tot slot merken de waterschappen op dat de hiervoor geschetste financiële knelpunten zich voordoen op een moment waarop de HWBP-alliantie juist laat zien dat de uitvoering van de waterveiligheidsopgave steeds voorspelbaarder en beheersbaarder wordt. De recent afgeronde herijking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma, die tot doel had te komen tot een effectiever, doelmatiger, voorspelbaarder en toekomstbestendiger programma, levert hieraan een belangrijke bijdrage. De waterschappen ervaren dagelijks dat deze herijking een krachtige impuls geeft aan het functioneren van de HWBP-alliantie en daarmee aan de waterveiligheid van Nederland.

De waterschappen voorzien echter dat zowel het uitblijven van de afgesproken aanvullende middelen als mogelijke ingrepen in het kasritme een dusdanig contraproductief effect zullen hebben dat hiermee een belangrijk deel van de positieve effecten van de herijking teniet dreigt te worden gedaan.